

Pilot och Namiki – Pärlor från Östern

Det är omöjligt att skriva en historik över det japanska företaget *Pilot* utan att i samma andetag nämna *Namiki*.

För den svenska publiken, så är *Pilot* mer känt, men allt startade 1918 när Ryosuke Namiki grundade *Namiki Manufacturing Company* tillsammans med kompanjonen Masao Wada.

De första pennorna tillverkades i ett ebenholtsliknande material som tyvärr inte var så tåligt. Materialet hade en tendens att bli gulbrunt vid exponering i solljus. För att bättra på hållbarheten utvecklade och patenterade Ryosuke Namiki 1925 en lackeringsprocess som skulle skydda pennorna mot repor och missfärgning.

Samma år började företaget inleda ett samarbete med två mästare på en mycket speciell lackteknik – Maki-e. Intrikata lackarbeten med 6, 8, 10 eller ända upp till 60 lager lack – handmålade med olika färg- och guldstoff vilket resulterade i en fantastisk djupverkan och ibland 3-dimensionella effekter. Traditionella japanska djur och växter avbildades främst, men även landskap och mytologiska figurer förekom. (Och förekommer än idag)

Nu började man även snegla mot västvärlden med förhoppning om att ta upp konkurrensen med andra pennmärken. Nya återförsäljare söktes i England och Amerika.

Bland annat Alfred Dunhill – grundare av det engelska företaget *Alfred Dunhill* – 1893 – tillverkare av resväskor, tändare och cigarrer – tillfrågades. Han insåg snabbt potentialen i *Namikis* vackra pennor och vad de kunde tillföra hans egna produkter och han fick snart agenturen för försäljning av *Namikis* pennor i Frankrike.

Pennorna såldes under det gemensamma namnet "Dunhill-Namiki - Made in Japan" och de förnämsta modellerna tillverkades givetvis i den så kallade Maki-e tekniken.

1926 etablerade *Namiki* filialer i London, New York, Shanghai och Singapore och samma år startade man även bläcktillverkning för den japanska marknaden.

1927 lanserades den första mekaniska stiftpennan.

1930 skrev *Alfred Dunhill* kontrakt med *Namiki* för försäljning i resten av Europa och Amerika.

1938 övergick *Namiki* till namnet *The Pilot Pen Co. Ltd.*

Samarbetet mellan *Alfred Dunhill* och *Namiki* fick ett abrupt slut i och med utbrottet av Andra Världskriget, men som så många andra japanska företag, så reste de sig ur askan och gick vidare med förnyad energi efter krigsslutet. Nya filialer såg snart dagens ljus, bland annat i Brasilien. (1954)

I början av 60-talet lanserades modellen "Capless". En tekniskt avancerad reservoarpenna utan huv och med infällbar guldspets. 1973 bytte den namn till "Vanishing Point". Läs mer om denna unika penna i *Pre Scriptum* nummer 1, 2002.

1966 lanserade de Wyteboardtavlan och 1976 började de med tillverkning av kulspetspennor.

1979 öppnade *Pilot* filial i England och två år senare var det dags för etablering i Italien.

(För svenskt vidkommande kan nämnas etableringen av *Pilot Pen Sverige AB* 1999).

Firman *Alfred Dunhill* återupptog ett samarbete med *Pilot* 1996 och lanserade fyra olika Dunhill-Namiki reservoarpennor i begränsad upplaga – ”Silver Namiki”, ”Crane and Pine Tree”, ”Hare’s Foot Fern” samt ”Rakusho” – varav de tre sistnämnda i Maki-e teknik.

2003 slogs alla filialnamn samman till det gemensamma namnet *The Pilot Corporation*.

Idag tillverkar *Pilot* pennor både under namnet *Pilot* och *Namiki*.

Under namnet *Pilot* tillverkas reservoarpennor, rollerballs, stiftpennor såväl som enklare tuschpennor medan *Namiki* främst tillverkas som exklusivare modeller.

Reservoarpennorna – speciellt de i Maki-e teknik – är hett eftertraktade och betraktas bland samlare i allmänhet och konnässörer i synnerhet som det förnämsta man kan äga.

Äldre Maki-e pennor, som går under klubban på någon internationell auktion, betingar oftast skyhöga priser. År 2000 gick en Maki-e penna, en ”Giant Namiki” från 1928-30, under klubban på Bonham’s i London för det facila priset av 264 588 USD.

© Ronny Largenfolk

Annons för en Pilot eydroppe 1923

Hamålrad Pilot Reservoarpenna med motiv av Mount Fuji

PUNCH, OR THE LONDON CHARIVARI.—December 10, 1930.

The Dunhill-Namiki Lacquer Fountain Pen

*Gifts of enduring beauty—
and utility, each a genuine
specimen of Japanese lacquer*

Choose your gifts from among the wide range of Dunhill-Namiki Lacquer Fountain Pens and Desk Sets—your selection will delight the eye of the connoisseur yet possess the practical utility that distinguishes that rare thing—the perfect gift. Every pen and desk set bears Dunhill's guarantee of thirty years' satisfactory service.

Points of Distinction
Non-inflammable
Covered with layers of genuine Japanese lacquer of everlasting brilliance.
Nibs of unequalled smoothness and tips of the hardest iridium known.

Fountain Pens
In plain black lacquer and a wide choice of exquisitely ornamented designs. Prices 15s to £7-7-6

Desk Sets
Of unvarnished black or coral lacquer—of ornamented designs or the exquisite lacquer of the East luxuriantly expressed by Japanese masters. Prices 25s to £12-10-0

Price list on Application

Alfred Dunhill Limited
LONDON PARIS NEW YORK TORONTO
Agents Everywhere
25 DUKE STREET, LONDON, S.W.1
D.46